

HE 172/2004 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2004 TOISEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,
että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen toiseksi lisätaloussarvioksi vuodelle 2004.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2004 *toiseksi* lisätalousarvioksi. Varsinainen syksyn 2004 lisätalousarvioesitys, joka sisältää pääosan valmisteltavana olevista tulojen ja menojen lisäyksistä ja vähennyksistä, on tarkoitus antaa eduskunnalle 29.10.2004.

Perusradanpitoon ehdotetaan 25 milj. euron määrärahalisäystä eräiden yli-ikäisten päällysrakenteiden uusimisen käynnistämiseksi syys-lokakuun vaihteessa lisätalousarvion hyväksynnän jälkeen. Ehdotetun lisäyksen johdosta liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenoihin ehdotetaan 5,5 milj. euron määrärahalisäystä.

Finnvera Oyj:n valtuutta myöntää luottoja ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 40 milj. eurolla. Korotuksesta 20 milj. euroa johtuu alueellisen korkotuen piirissä olevien investointi- ja käyttöpääomalojen selvästi arvioitua suuremmasta kysynnästä ja 20 milj. euroa erityiskorkotuen piirissä olevien yrittäjä-, ympäristö- ja pienlainten ennakoitua suuremmasta kysynnästä. Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja yhteensä noin 4,1 milj. euroa vuosina 2005—2009 luottotappiokorvaukset mukaan lukien. Ehdotus ei aiheuta määrärahan lisäystarvetta vuodelle 2004.

Lisätalousarvioesityksessä varsinaista tuloarviota ehdotetaan korotettavaksi nettomääräisesti yhteensä 407 milj. eurolla. Verojen ja veronluonteisten tulojen arviota pienennetään aiemmin budjetoidusta nettomääräisesti 2 milj. eurolla. Tupakkaveron tuottoarviota nostetaan 118 milj. eurolla tupakan veropohjan säilyttyä aikaisemmin ennustettua korkeampana ja toteutuneiden kertymätietojen perusteella. Korkotulojen lähdeveron tuottoennustetta alennetaan 55 milj. eurolla ja autoveron tuottoennustetta 65 milj. eurolla. Toteutuneiden osakemyyntien johdosta arviota nettotuloista osakemyynneistä korotetaan 469 milj. eurolla. Alhaisen korkotason ja arvioitua pienempien keskimääräisten kassareservien vuoksi talletuksista saatavien korkotulojen arvioidaan jäävän 60 milj. euroa aiemmin budjetoitua pienemmiksi.

Vaalikauden kehys vuodelle 2004 on 28 089 milj. euroa. Kehyksen kuuluvien menojen yhteissummaksi ehdotetaan nyt esitettävä lisätalousarvio mukaan lukien 27 896 milj. euroa. Vuoden 2004 jakamattomaksi varaukseksi jää 193 milj. euroa.

Rataverkko

Yrityspolitiikka

Tuloarviot

Vaalikauden kehys ja jakamaton varaus

Tasapaino ja valtionvelka Toisen lisätalousarvion tuloiksi arvioidaan 407,0 milj. euroa ja määrärahojen lisäykseksi ehdotetaan 31,5 milj. euroa. Syntyvä 375,5 milj. euron ylijäämä ehdotetaan käytettäväksi nimellisarvoisen nettolainanoton vähentämiseen.

Eduskunnan vuodelle 2004 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain (euroa)

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+ ILTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	100 740 000	-	100 740 000
22. Tasavallan presidentti	8 170 000	-	8 170 000
23. Valtioneuvosto	48 220 000	-	48 220 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	763 652 000	-	763 652 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	670 566 000	-	670 566 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 443 211 000	-	1 443 211 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 108 002 000	-	2 108 002 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 358 026 000	960 000	5 358 986 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	6 058 462 000	-	6 058 462 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 702 439 000	-	2 702 439 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 810 732 000	30 500 000	1 841 232 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	964 702 000	-	964 702 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	9 367 316 000	-	9 367 316 000
34. Työministeriön hallinnonala	2 305 775 000	-	2 305 775 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	676 841 000	-	676 841 000
36. Valtionvelan korot	2 572 000 000	-	2 572 000 000
Yhteensä	36 958 854 000	31 460 000	36 990 314 000

Eduskunnan vuodelle 2004 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain (euroa)

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+ ILTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	30 848 017 000	-2 000 000	30 846 017 000
12. Sekalaiset tulot	4 301 344 000	469 000 000	4 770 344 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	1 224 853 000	-60 000 000	1 164 853 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	145 100 000	-	145 100 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	36 519 314 000	407 000 000	36 926 314 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	439 540 000	-375 540 000	64 000 000
Yhteensä	36 958 854 000	31 460 000	36 990 314 000

Valtion tuloarvioiden ja määrärahojen budjetoidut määrät sekä lisätalousarvioesitys (euroa)

	Tuloarviot (ilman nettolainanottoa ja velanhallintaa)	Määrärahat	Nettolainanotto ja velanhallinta
Varsinainen talousarvio	35 791 064 000	37 064 553 000	1 273 489 000
I lisätalousarvio	728 250 000	-105 699 000	-833 949 000
II lisätalousarvioesitys	407 000 000	31 460 000	-375 540 000
Yhteensä	36 926 314 000	36 990 314 000	64 000 000

Vuoden 2004 II lisätalousarvio

TULOARVIOT

	Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT		-2 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot		-55 000 000
02. Korkotulojen lähdevero, vähennystä		-55 000 000
08. Valmisteverot		118 000 000
01. Tupakkaverot, lisäystä		118 000 000
10. Muut verot		-65 000 000
03. Autovero, vähennystä		-65 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	469 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	469 000 000
50. Nettotulot osakemyynistä, lisäystä	469 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	-60 000 000
01. Korkotulot	-60 000 000
07. Korot talletuksista, vähennystä	-60 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	-375 540 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-375 540 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-375 540 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**31 460 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 28	€
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	960 000
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	960 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	960 000

Pääloukka 31	
31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	30 500 000
40. Ratahallintokeskus	25 000 000
21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	25 000 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot	5 500 000
19. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	5 500 000

Pääloukka 32	
32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-
30. Yrityspolitiikka	-
42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha)	-

Määrärahojen kokonaismäärä:

31 460 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

<i>02. Korkotulojen lähdevero</i>	2004 II lisätalousarvio	-55 000 000
Momentilta vähennetään 55 000 000 euroa.	2004 talousarvio	225 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Alhaisen korkotason johdosta ja toteutuneiden kertymätietojen perusteella arvioidaan korkotulojen lähdeveron kokonaiskertymän jäävän 170 000 000 euroon.	2003 tilinpäätös	216 068 569
	2002 tilinpäätös	267 974 880

08. Valmisteverot

<i>01. Tupakkaverot</i>	pakkaveron kokonaiskertymän arvioidaan nousevan 570 000 000 euroon.	
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 118 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Tupakan veropohjan säilyttyä aikaisemmin ennustettua paremmin ja toteutuneiden kertymätietojen perusteella tu-	2004 II lisätalousarvio	118 000 000
	2004 talousarvio	452 000 000
	2003 tilinpäätös	591 953 054
	2002 tilinpäätös	599 964 326

10. Muut verot

<i>03. Autovero</i>	2004 II lisätalousarvio	-65 000 000
Momentilta vähennetään 65 000 000 euroa.	2004 I lisätalousarvio	130 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	2004 talousarvio	1 120 000 000
tietojen sekä alentuneiden uusien henkilöauto-	2003 tilinpäätös	1 206 651 783
jen myyntiennusteiden perusteella autoveron	2002 tilinpäätös	1 022 855 614
kokonaiskertymän arvioidaan jäävän		
1 185 000 000 euroon.		

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

39. Muut sekalaiset tulot

<i>50. Nettotulot osakemyynnistä</i>	2004 II lisätalousarvio	469 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	2004 talousarvio	420 000 000
469 000 000 euroa.	2003 tilinpäätös	195 845 368
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden osakemyyntien johdosta momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 469 000 000 euroa.	2002 tilinpäätös	1 299 613 559

Osasto 13 KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

<i>07. Korot talletuksista</i>	2004 II lisätalousarvio	-60 000 000
Momentilta vähennetään 60 000 000 euroa.	2004 talousarvio	140 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Alhaisen korkotason ja	2003 tilinpäätös	123 411 989
arvioitua pienempien keskimääräisten kassa-	2002 tilinpäätös	154 878 779
varojen vuoksi korot talletuksista arvioidaan		
80 000 000 euroksi vuonna 2004.		

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 375 540 000 euroa.

Selvitysosa: Lisätalousarvio on esityksen mukaan ylijäämäinen. Nimellisarvoisesta nettolainanotosta vähennetään 375 540 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 4 000 000 euroa vuonna 2004. Velanhallinnan erät mukaanlukien nettotulojen määrä on 64 000 000 euroa vuonna 2004.

Vähennys tulojen ja menojen erittelyyn	€
<hr/>	
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	-375 540 000
Emissiovoitot (netto)	-
Menot	
Pääomatappiot (netto)	-
Nettotulot	<hr/> -375 540 000
2004 II lisätalousarvio	-375 540 000
2004 I lisätalousarvio	-833 949 000
2004 talousarvio	1 273 489 000
2003 tilinpäätös	1 073 329 031

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)	hallintolain mukaisen vuoden 2003 lopullisen tasoitusmäärän arvioitua pienemmästä määrästä johtuen.	
Momentille myönnetään lisäystä 960 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 832 000 euroa Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2004 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän lisääntymisestä. Vähennyksenä on huomioitu 872 000 euroa Ahvenanmaan itse-		
	2004 II lisätalousarvio	960 000
	2004 I lisätalousarvio	3 277 000
	2004 talousarvio	161 060 000
	2003 tilinpäätös	164 789 258
	2002 tilinpäätös	157 495 354

Pääloukka 31
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Ratahallintokeskus

<p><i>21. Perusradanpito</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitus käyttää yli-ikäisten päällysrakenteiden uusimisen käynnistämiseen syys-lokakuun vaihteessa lisätalousarvion hyväksynnän jälkeen</p>	<p>mm. Siilinjärvi—Viinijärvi sekä Pieksämäki—Kuopio välisillä rataosuuksilla.</p> <table> <tr> <td>2004 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">25 000 000</td> </tr> <tr> <td>2004 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">20 030 000</td> </tr> <tr> <td>2004 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">254 683 000</td> </tr> <tr> <td>2003 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">289 901 000</td> </tr> <tr> <td>2002 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">256 991 000</td> </tr> </table>	2004 II lisätalousarvio	25 000 000	2004 I lisätalousarvio	20 030 000	2004 talousarvio	254 683 000	2003 tilinpäätös	289 901 000	2002 tilinpäätös	256 991 000
2004 II lisätalousarvio	25 000 000										
2004 I lisätalousarvio	20 030 000										
2004 talousarvio	254 683 000										
2003 tilinpäätös	289 901 000										
2002 tilinpäätös	256 991 000										

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

<p><i>19. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 5 500 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu perusradanpidon lisääntyvistä menoista.</p>	<table> <tr> <td>2004 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">5 500 000</td> </tr> <tr> <td>2004 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">4 890 000</td> </tr> <tr> <td>2004 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">278 000 000</td> </tr> <tr> <td>2003 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">288 586 196</td> </tr> </table>	2004 II lisätalousarvio	5 500 000	2004 I lisätalousarvio	4 890 000	2004 talousarvio	278 000 000	2003 tilinpäätös	288 586 196
2004 II lisätalousarvio	5 500 000								
2004 I lisätalousarvio	4 890 000								
2004 talousarvio	278 000 000								
2003 tilinpäätös	288 586 196								

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Yrityspolitiikka

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 2004 alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia luottoja enintään 141 732 000 euroa ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 132 912 000 euroa, johon sisältyvät myös naisyrittäjälainat.

Selvitysosa: Alueellisen korkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuutta korotetaan 20 000 000 eurolla investointi- ja käyttöpääomalainojen selvästi arvioitua suuremman kysynnän vuoksi. Erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuutta

korotetaan 20 000 000 eurolla yrittäjälainojen, ympäristölainojen ja pienlainojen ennakoitua suuremman kysynnän johdosta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 920 000 euroa vuonna 2005, 760 000 euroa vuonna 2006, 420 000 euroa vuonna 2007, 400 000 euroa vuonna 2008 ja 280 000 euroa vuonna 2009.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 II lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	17 470 000
2003 tilinpäätös	20 510 367
2002 tilinpäätös	23 933 407